

INTERNATIONELLA KVINNOFÖRBUNDET FÖR
FRED & FRIHET

Till:

Utrikesdepartementet

ud.policyramverket@gov.se

Diarienummer UD2016/09273/IU

Från:

Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF)

Remissvar: Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet

Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) är den svenska sektionen av den internationella fredsorganisationen Women's International League for Peace and Freedom (WILPF). IKFF-sektioner finns i drygt 30 länder på alla kontinenter och arbetar med att öka kvinnors makt och politiska deltagande i allt beslutsfattande som rör fred, säkerhet och nedrustning. IKFF har rådgivande status vid FN:s organ ECOSOC, UNCTAD, UNESCO, FAO, ILO och UNICEF. IKFF Sverige (nedan *IKFF*) bedriver kapacitetsbyggande utvecklingssamarbete med våra systersektioner i Nigeria, DR Kongo, Kamerun och Colombia med flera.

IKFF tackar för möjligheten att ge synpunkter på regeringens skrivelse *Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet*. Vi vill även tacka för den konsulterande dialog som Utrikesdepartementet genomfört under våren 2016 där IKFF som deltagare i referensgruppen för fred och statsbyggande getts goda möjligheter att framföra analyser och rekommendationer tidigt i processen. I denna dialog och i de bifogade kommentarerna har IKFF utgått från erfarenheter och rekommendationer framförda av våra systersektioner i konflikt- och postkonfliktländer.

IKFF står bakom det remissvar som CONCORD Sverige sänder in. Vårt eget remissvar kompletterar detta genom att fokusera på följande avsnitt: "Perspektiv i det svenska utvecklingssamarbetet"; "Framtida möjligheter och utmaningar i en omvärld i förändring"; "Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer"; "Global jämställdhet"; samt "Fredliga och inkluderande samhällen". Under respektive rubrik listar vi några övergripande kommentarer samt ger några mer detaljerade förslag på hur texterna i vissa delar skulle kunna formuleras om.

Övergripande synpunkter

IKFF är överlag positiva till skrivelsens innehåll och fokus med prioritering av feministiska perspektiv och hållbart fredsbyggande. Nedan följer några övergripande kommentarer.

- IKFF anser att löptexterna i de tematiska avsnitt som vi kommenterar nedan bör förbättras vad gäller struktur och tydlighet. Vi föreslår att texterna inleds med identifiering av problem och utmaningar, och därefter tydliggör vilka insatser Sverige ska prioritera för att bemöta dessa.
- Skrivelsen kan tydligare koppla an till Sveriges nya handlingsplan för genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, till exempel vad gäller formuleringar om kvinnors deltagande och säkerhet samt intersektionell analys.

- På flera ställen i skrivelsen belyses en eller ett par diskrimineringsgrunder medan andra utelämnas, utan någon tydlig motivering eller förklaring. Vi föreslår därför att skrivelsen till sin helhet ses över vad gäller inkludandet av ett intersektionellt perspektiv.
- I texten används begreppen "könsbaserat våld" och "könsrelaterat våld". Vi föreslår att policyramverket konsekvent använder begreppet "könsrelaterat våld" i linje med andra svenska styrdokument på området.
- IKFF instämmer i att svenskt utvecklingssamarbete ska synliggöra och konstruktivt arbeta med pojkars och mäns roller i koppling till främjandet av jämställdhet och respekt för kvinnors och flickors mänskliga rättigheter. Vi vill understryka vikten av att denna inriktning finns parallellt med en insikt om att flickor och kvinnor på ett strukturellt plan drabbas oproportionerligt hårt av könsrelaterat förtryck, medan pojkar och män kan såväl gynnas som missgynnas av patriarkala strukturer. Det är även mycket viktigt att arbetet med pojkar och män för att främja jämställdhet inte sker på bekostnad av stöd till kvinnorrättsaktivisters arbete, inbegripet ekonomiskt stöd. Detta bör skrivelsen klargöra.

Under rubriken "Framtida möjligheter och utmaningar i en omvärld i förändring"

- IKFF delar uppfattningen att svenskt utvecklingssamarbete ska lägga vikt vid motverkandet av våldsbejakande extremism och terrorism, inte minst i koppling till kvinnors rättigheter. Det är samtidigt viktigt att belysa att statligt våld på en mycket omfattande skala fortsätter skörda människoliv och slå sönder samhällen i Syrien och andra länder, och att förebyggandet och motverkandet av detta slags våld också måste prioriteras.
- Skrivelsen refererar till globala framsteg för jämställdhet under de senaste 15-20 åren. Detta bör kompletteras med skrivningar som erkänner att kvinnorrättsaktivister och andra aktörer för jämställdhet under samma period även har upplevt - och fortsätter att uppleva - en backlash och ett ökat motstånd i flera delar av världen.

IKFF föreslår att stycket om hållbar utveckling och fred på s. 5 ändras enligt:

"(...) Hoten kommer från såväl statligt som icke-statligt våld. Detta inbegriper våldsbejakande extremism och terrorism som breder ut sig, utnyttjar grundläggande underliggande och historiska konflikter och hotar destabilisera fler länder och regioner."

IKFF föreslår att stycket om jämställdhet på s. 7 ändras enligt följande:

Viktiga globala framsteg har gjorts för jämställdhet de senaste 15-20 åren. Samtidigt har aktörer som arbetar för jämställdhet under samma period upplevt tilltagande motstånd mot flickors och kvinnors rättigheter i flera delar av världen. Det återstår omfattande hinder inom alla samhällsområden för att kvinnor och flickor, ~~på lika villkor som män och pojkar~~, fullt ut ska kunna åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Världens samhällen präglas i olika grad av ojämlik maktfördelning som tillskriver människor låsta roller i familjen och samhället på basis av normer och strukturer kopplade till kön. ~~Dessa diskriminerar och missgynnar såväl kvinnor och flickor som män och pojkar. Attityder och värderingar kring~~ Könsroller och ojämställd fördelning av makt upprätthåller könsdiskriminering och könsförtryckande beteenden, exempelvis olika former av könsrelaterat våld. Många kvinnor och flickor förnekas rätten att bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion och saknar tillgång till hälsovård och service, utbildning samt sociala trygghetssystem. På flera håll i världen ~~har~~ förnekas kvinnor ~~inte~~ ägande-, nyttjande- och arvsrätt till resurser som mark, fiskevatten och

naturresurser och de har dessutom begränsad tillgång till marknader, vilket är ett stort hinder för minskad fattigdom och för en inkluderande ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling. Könsdiskrimineringen mot kvinnor och flickor förvärras i kris, krig och konflikt. Därtill drabbas även pojkar och män av normer och strukturer kopplade till kön, exempelvis genom att de faller offer för väpnat våld och andra destruktiva beteenden som är kopplade till normer kring maskulinitet. Pojkar och män kan följaktligen såväl gynnas som missgynnas av patriarkala strukturer.

Under rubriken "Perspektiv i det svenska utvecklingssamarbetet"

IKFF föreslår att en formulering om olika diskrimineringsgrunder läggs till under denna rubrik. Människors olika identiteter, behov, förutsättningar och prioriteringar ska synliggöras och respekteras oavsett ålder, kön, könsidentitet och könsuttryck, sexuell läggning, religion och trosuppfattning, etnicitet eller funktionsnedsättning. Skrivelsen bör tydliggöra att denna insikt och ansats kräver ett intersektionellt perspektiv. Det innebär att Sverige ska genomföra omvärldsanalyser och maktanalyser med en medvetenhet om att ovan nämnda faktorer inverkar på maktförhållanden och därigenom påverkar människors levnadsvillkor och möjligheter att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Till exempel kan personer inom gruppen "kvinnor" på grund av andra dimensioner inneha väldigt skilda positioner och möjligheter att utöva makt. Strategier och insatser ska utformas och genomföras med medvetenhet om detta.

Under rubriken "Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer"

Det är IKFF:s intryck att löptexten under denna rubrik inbegriper många olika frågor i ett och samma stycke. Vi föreslår nedan några ändringar för att ge bättre struktur och överblick.

Gällande den första punkten i rutan på s. 12 föreslår IKFF följande ändringar:

"Svenskt utvecklingssamarbete ska bidra till fria, rättvisa, pluralistiska och transparenta valprocesser som stärker demokratin. Sverige ska verka för att säkerställa kvinnors deltagande och meningsfulla inflytande i de politiska processerna val och andra politiska processer."

Gällande det inledande stycket s.12-13 föreslår IKFF följande ändringar:

"Under det senaste decenniet noteras dock en oroväckande utveckling och tillbakagång på flera områden. Repressiv lagstiftning som begränsar organisationers möjligheter att registrera sig, verka och ta emot finansiering sprids mellan länder och begränsar utrymmet för civilsamhället. Människorättsförsvare och journalister utsätts för förföljelse, hot och våld. Det kan gälla såväl aktivister för medborgerliga och politiska rättigheter som aktivister för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter såsom i relation till ägande/brukanderätt över mark, vatten och hållbart brukande av naturresurser. Valprocesser brister i integritet och urfolks rättigheter behöver fortsatt värnas hotas i många länder. Diskriminering av kvinnor och flickor, personer med funktionsnedsättning och hota personer är fortsatt omfattande. Diskriminering på basis av olika grunder inklusive ålder, könsidentitet och könsuttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, samt trosuppfattningar och religion är fortsatt omfattande. Personer med funktionsnedsättning upplever ofta begränsningar i sina möjligheter att åtnjuta sina mänskliga rättigheter och står inför stora svårigheter vad gäller tillgång till hjälpmedel, rörelsefrihet, tillgänglighet och möjlighet till arbete och skolgång. Yttrandefriheten inskränks och de som står upp för mänskliga rättigheter utsätts för ökad press. Censur av media och blockeringar på internet ökar i omfattning. Utbredd straffrihet, bland annat för könsrelaterat våld, och auktoritära styrelseskick undergräver möjligheten att etablera rättssäkra samhällen. Skolor och universitet har på många håll utsatts för attacker. Straffriheten vid könsbaserat våld är betydande. I vissa flera länder utgör också

korruptionen ett centralt demokratiskt problem. Statsbärande partier tar över stora delar av samhällsapparaten och gör det svårt att etablera en pluralistisk demokrati. Nya aktörer erbjuder ekonomiska investeringar och samarbete men ställer inga motkrav på förbättringar vad gäller mänskliga rättigheter och demokrati.”

Under rubriken ”Global jämställdhet”

- IKFF anser att detta avsnitt ska identifiera FN:s säkerhetsrådsagenda för kvinnor, fred och säkerhet som ett av de centrala instrumenten (vi ställer oss frågande till varför Pekingplattformen refereras till, men inte säkerhetsrådsagendan). Vidare anser vi att löptexten skulle tjäna på att struktureras upp mer utifrån probleminentifiering följt av prioriteringar/lösningar. Vi föreslår nedan några ändringar i den riktningen.
- IKFF anser att policyramverket bör undvika att skriva ihop samlade målsättningar om *flickors och kvinnors politiska inflytande och deltagande* utan vidare utveckling av resonemanget. Svensk policy måste vara tydlig i att flickor och kvinnor är olika grupper även om de möter gemensamma utmaningar i könsdiskriminering. IKFF välkomnar i högsta grad om policyramverket vill prioritera att öka flickors samhällsrelaterade inflytande och deltagande, något som IKFF:s samarbetspartners arbetar aktivt med. Men vi föreslår att detta görs inom ramen för ungas politiska deltagande med ett genusperspektiv, och inte i koppling till vuxna kvinnors politiska deltagande.
- IKFF är osäkra på innebörden i begreppet ”sexuell säkerhet” – kanske skulle detta kunna utvecklas kort i policyramverket?

Gällande rutan med centrala utgångspunkter på s. 15-16 föreslår IKFF följande ändringar:

”– Det svenska utvecklingssamarbetet ska verka för jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna i enlighet med internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna, inklusive Kvinnokonventionen (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, CEDAW), och andra folkrättsligt bindande åtaganden.

– Sverige ska aktivt verka för att genomförandet av de globala målen i Agenda 2030 genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv och för att utvecklingsinsatser på alla nivåer bidrar till att uppfylla jämställdhetsmålet och dess tillhörande rättighetsbaserade delmål.

– Sverige ska arbeta aktivt för att synliggöra och stödja kvinnors och flickors aktörskap. Kvinnors och flickors egna erfarenheter, behov, prioriteringar och förutsättningar ska vara vägledande i arbetet ~~är utgångspunkter för att kunna förändra~~ för att förbättra kvinnors och flickors levnadsvillkor på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

– Sveriges utvecklingssamarbete ska stärka kvinnors ~~och flickors~~ politiska inflytande och deltagande inom alla samhällsområden och på alla nivåer; stärka kvinnors medverkan i att förebygga och lösa konflikter och i att bygga fred efter konflikt; stärka flickors och kvinnors ekonomiska rättigheter och egenmakt, deltagande och inflytande; stärka flickors och kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter samt psykiska, fysiska och sexuella säkerhet.

– Sveriges humanitära bistånd ska bidra till att stärka kvinnors och flickors ~~rätt till~~ skydd i humanitära kriser, konflikter och katastrofer, samt stärka ~~deras~~ kvinnors ~~möjlighet att spela en aktiv roll~~ meningsfulla deltagande och inflytande i respons till humanitära kriser, konflikter och katastrofer.

– Sverige ska ~~vara drivande i arbetet med att lyfta fram~~ bidra till ökat deltagande av pojkars och mäns i arbetet ~~roll och ansvar~~ för att uppnå jämställdhet och ~~respekt~~ utan att detta sker på bekostnad av stöd till kvinnorättsaktivisters åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

arbete.

~~Insatser för att motverka alla former av våld mot flickor och kvinnor ska ges uppmärksamhet i utvecklingssamarbetet.~~

~~– Sverige ska stärka arbetet med jämställdhetsanalysen som inbegriper ska förbättras och genomföras systematiskt. För att få ett helhetsperspektiv ska kvalitativ information, samt köns- och åldersuppdelad statistik och annan information användas. Jämställdhetsanalyser bör även innehålla, samt en bedömning av vilka andra maktförhållanden som råder för påverkar olika individer och grupper i den aktuella kontexten, exempelvis hbtq-personer är en särskilt utsatt grupp och kräver särskild uppmärksamhet i sådana analyser.”~~

Gällande löptexten på s. 16-17 föreslår IKFF följande ändringar:

”Trots viktiga globala framsteg för flickors och kvinnors rättigheter i många avseenden jämställdhet präglas världens samhällen i olika grad av fortsatt ~~bristande~~ jämställdhet. Kvinnor och flickor drabbas särskilt hårt av fattigdom, där klimatförändringarna, ökat tryck på markanvändning och konkurrens om naturresurser samt utdragna konfliktsituationer förvärrar förhållanden på många håll. Kvinnor och flickor på flykt möter särskilda utmaningar och ~~behöver anpassade åtgärder,~~ exempelvis med anledning av funktionsnedsättning för att åtgärder krävs för att förebygga ~~minimera~~ riskerna att utsättas för könsrelaterat våld så som människohandel. Andra maktförhållanden kan ytterligare öka utsattheten, exempelvis för flickor och kvinnor med olika former av funktionsnedsättning. Säkra och lagliga flyktvägar är en grundläggande förutsättning för att motverka denna utsatthet. Kvinnor och flickor diskrimineras vad gäller politiskt deltagande och inflytande på olika samhällsområden. Många saknar primär- och sekundärutbildning, tillgång till högre utbildning och forskning, tillgång till social trygghet och tillträde till arbetsmarknaden samt tillgång till nationella och internationella marknader liksom produktiva och finansiella resurser. Kvinnor och flickor utför huvuddelen av det obetalda hushålls- och omsorgsarbetet. Många kvinnor och flickor förnekas rätten att bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion och saknar tillgång till hälsovård och service samt sociala trygghetssystem. Hoten mot yttrande-, mötes- och föreningsfriheten växer, vilket särskilt drabbar kvinnliga människorättsförsvarare. I förlängningen får detta allvarliga konsekvenser för möjligheten att försvara och utkräva ansvar för kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Den systematiska könsdiskrimineringen gentemot kvinnor och flickors systematiska underordning och stereotypa könsnormer, särskilt de som kopplar samman maskulinitet och våld, påverkar såväl människors individers som ~~sa~~ samhällens utveckling negativt. Ett omfattande och utbrett könsbaserat relaterat våld är ett omfattande hot mot flickors och kvinnors säkerhet, i såväl fredstid som i konflikt och postkonflikt. ~~utgör det mest påtagliga uttrycket för kvinnors och flickors systematiska underordning.~~ Konsekvenserna av våldet är omfattande, framför allt för den enskilda kvinnan och flickan men även för samhällsutvecklingen i stort. Pojkar och män påverkas också tydligt av våpnat våld och av normer som kopplar samman våld och maskulinitet, både som förövare och som offer. Det faktum att våldet tenderar att drabba kvinnor och flickor, män och pojkar och hbtq-personer olika. Detta ställer krav på stärkt datainsamling och med köns- och åldersuppdelad statistik vilket beträffande det väpnade våldets konsekvenser men även krävs mer generellt för uppföljning och översyn av Agenda 2030.

Kvinnor och män samt flickor och pojkar ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv, vilket förutsätter såväl ~~Makt handlar om såväl~~ rättigheter som möjligheter. Diskrimineringsförbudet finns i alla centrala FN-konventioner om mänskliga rättigheter. Diskriminerande normer och attityder

hindrar kvinnor och flickor, men också män och pojkar, från att nå sin fulla potential och möjlighet att bidra till en jämställd samhällsutveckling. Olika maktstrukturer och dimensioner samverkar. Arbetet för jämställdhet ska utgå från ett intersektionellt perspektiv där fler relevanta dimensioner än kön beaktas, inklusive ålder, könsidentitet och könsuttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning samt trosuppfattningar och religion. ~~Kvinnor och flickor, män och pojkar utgör inga enhetliga grupper utan består av individer med olika identiteter, behov, förutsättningar och inflytande. Diskriminering och marginalisering på grund av kön påverkas också av ålder, härkomst, klass, social status, könsidentitet och könsuttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet och trosuppfattning.~~

Främjande av kvinnors och flickors medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter är en förutsättning för att bekämpa fattigdom, ~~och viktigt för att minska miljö- och klimatproblemen.~~ ~~Kvinnors deltagande och inflytande är nödvändigt för att bygga fred och~~ samt förebygga konflikter och bygga hållbar fred. Samtidigt är kvinnor kraftfulla förändringsaktörer som besitter stor kunskap och erfarenhet som är avgörande för att nå hållbar utveckling. För att uppnå jämställdhet ska Ett jämställdhetsperspektivet ska systematiskt integreras i utvecklingssamarbetet och i biståndspolitik, samt i det humanitära biståndet, dvs. i alla led av beslutsfattande, planering, genomförande och uppföljning av verksamheten. Detta innebär en systematisk integrering av jämställdhet i allt utvecklingssamarbete och Till detta kommer specifika insatser i syfte att främja jämställdhet och motverka diskriminering. ~~för diskriminerade och utsatta grupper, inklusive flickor och kvinnor.~~

Könsdiskriminering baserad på kön kan se olika ut tar sig olika uttryck i olika kontexter och på olika nivåer i samhället nationellt och lokalt. Samverkan, inklusive erfarenhets- och expertutbyten, mellan svenska och andra aktörer som arbetar för kvinnors och flickors rättigheter och egenmakt i samarbetsländerna är därför viktigt en förutsättning för att nå resultat för att uppnå jämställdhet. Aktörer inom civila samhället, särskilt kvinnliga människorättsförsvarare och kvinnorättsorganisationer, har en viktig roll. Fler och nya aktörer, inklusive akademiska institutioner, trossamfund, fackföreningar och näringsliv, bör engageras och inkluderas i dialoger och samarbeten för jämställdhet.

(Vi har ovan föreslagit att denna del flyttas upp till den inledande delen om hur flickor och kvinnor diskrimineras.) ~~Kvinnor och flickor diskrimineras vad gäller politiskt deltagande och inflytande på olika samhällsområden, många saknar primär- och sekundärutbildning, tillgång till högre utbildning och forskning, tillgång till social trygghet och tillträde till arbetsmarknaden samt tillgång till nationella och internationella marknader samt produktiva och finansiella resurser. Kvinnor och flickor utför huvuddelen av det obetalda hushålls- och omsorgsarbetet. Många kvinnor och flickor förnekas rätten att bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion och saknar tillgång till hälsovård och service samt till sociala trygghetssystem. Hoten mot yttrande-, mötes- och föreningsfrihet växer, vilket särskilt drabbar kvinnliga människorättsförsvarare. I förlängningen får detta allvarliga konsekvenser för möjligheten att försvara och utkräva ansvar för jämställdhet och kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.~~

Jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter ska kontinuerligt tas upp i dialog med officiella företrädare för länder, internationella organisationer och institutioner samt andra relevanta aktörer. ~~Frågan~~ Detta ska utgöra en central och integrerad del av dialogen och argumentationen ska baseras på en rättighetsbaserad jämställdhetsanalys och fakta. Samarbetet inom EU och internationella

organisationer, särskilt FN och utvecklingsbankerna, har stor betydelse för att uppnå de globala jämställdhetsmålen och är därför prioriterat.”

Under rubriken ”Fredliga och inkluderande samhällen”

- I linje med Sveriges nya handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet bör detta avsnitt under ”centrala utgångspunkter” tydligare referera till agendan för kvinnor, fred och säkerhet på ett samlat sätt och inte genom referens till två av de hittills åtta resolutionerna.
- IKFF vill understryka att följande mening i löptexten om utsatthet i konfliktdrabbade eller sviktande stater bör tas bort: ”Att tillhöra en etnisk eller religiös minoritet försvårar möjligheterna ytterligare och ökar utsattheten”. Detta framförallt på grund av att påstående inte alltid är sant. För det andra ser vi ingen saklig grund till varför texten ska lyfta upp en diskrimineringsgrund men inte andra, exempelvis kön, sexuell läggning, ålder etc.
- IKFF anser inte att följande stycke i löptexten tillför ny information: ”De senaste åren har konflikter, klimatförändringar och ökad radikaliserings påverkat kvinnors och flickors situation än mer negativt. Normer och värderingar hindrar kvinnor och flickor från att åtnjuta de mänskliga rättigheterna. Det leder till våld, inklusive könsrelaterat våld, samt avsaknaden av ekonomisk egenmakt och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Kvinnors ökade deltagande i fredsprocesser är viktigt för att motverka våldsbejakande extremism och ett mer effektivt arbete inom såväl policyskapande som genomförande.” Vi föreslår att formuleringen om motverkande av våldsbejakande extremism lyfts in i stycket om kvinnors deltagande i fredsprocesser, och att stycket i övrigt plockas bort.
- IKFF anser överlag att såväl rutan med centrala utgångspunkter som löptexten under denna rubrik kan struktureras tydligare. IKFF föreslår nedan några ändringar i den riktningen.

Gällande rutan ”Centrala utgångspunkter” på s. 21 föreslår IKFF följande ändringar:

~~– Sveriges politik för att bygga fred syftar även till att förebygga konflikter. Sverige ska verka för genomförandet av de globala målen med syfte att uppnå fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen, försvara mänskliga rättigheter samt verka för effektiva, ansvarstagande och inkluderande institutioner med öppenhet och insyn.~~

– Sveriges politik för att bygga fred syftar till att förebygga, minska och hantera konflikter på ett fredligt sätt, samt undanröja grundorsaker till konflikter, radikaliserings och våldsbejakande extremism. Arbetet ska genomföras av ett jämställdhetsperspektiv med utgångspunkt i den feministiska utrikespolitiken samt FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet och Sveriges nationella handlingsplan för genomförandet av dessa.

~~– Sveriges ska genom sitt stöd verka för främjandet av demokratiska institutioner, uppbyggnaden av rättsstater och en stärkt kapacitet hos lokala och nationella institutioner. Detta för att förebygga, minska och hantera konflikter på ett fredligt sätt samt undanröja grundorsaker till konflikter, radikaliserings och våldsbejakande extremism.~~

– Sverige ska stödja inkluderande dialoger om konfliktförebyggande, olika former av fredlig konflikthantering, förtroendeskapande och försoning.

– *New Deal for Fragile and Conflict Affected States* som knyter samman politik med säkerhet, rättvisa, utvecklingssamarbete och ekonomi utgör en central plattform för politisk dialog för ett effektivare arbete i sviktande och konfliktdrabbade stater.

- Svenskt utvecklingssamarbete ska inom på området ~~Fredliga och inkluderande samhällen~~ ska särskilt bidra till att stärka kvinnors och flickors inflytande och meningsfulla deltagande och aktivt lyfta fram synliggöra och stärka kvinnor som aktörer i fredsprocesser.
- Svenskt utvecklingssamarbetet ska bidra till stärkt skydd av kvinnor och flickor från alla typer av våld i samband med och efter väpnad konflikt, inklusive genom att även bidra till att kvinnor och flickor ges speciellt skydd, särskilt genom insatser för att stärka efterlevande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, resolution 1820 om sexuellt våld mot civila i konflikt samt dess uppföljande resolutioner.
- ~~Sverige ska bidra till insatser som motverkar straffrihet, och särskilt beakta brister som ökar kvinnors och flickors utsatthet för könsbaserat~~ könsrelaterat våld och andra former av diskriminering.
- Barnrättsperspektivet ska genomgående beaktas. Barn är särskilt utsatta och har särskilda behov, inklusive behov av skydd, i konfliktsituationer. Barn i utsatta konfliktsituationer, bland annat barn med funktionsnedsättningar ska särskilt uppmärksammas.
- I enlighet med Sveriges folkrättsliga åtaganden ska Sverige bidra till insatser för minhantering samt stödja arbetet mot oansvarig och illegal spridning av vapen. Sådant stöd ska vara en integrerad del av bredare insatser för ökad mänsklig säkerhet och genomförs med ett integrerat jämställdhetsperspektiv."

Gällande löptexten på s. 22-23 föreslår IKFF följande ändringar:

"Det kan inte finnas någon hållbar utveckling utan fred och ingen fred utan hållbar utveckling. Sviktande och konfliktdrabbade stater är särskilt sårbara för globala utmaningar relaterade till t.ex. migration, klimatförändringar, miljöförstöring, radikaliserings, terrorism, organiserad brottslighet och ekonomiska kriser. Dessa länder har även sämre förutsättningar att på egen hand åstadkomma en inkluderande och hållbar utveckling då de ofta präglas av instabilitet, svaga institutioner och brist på förtroende mellan stat och civilbefolkning. Drygt 40 procent av världens fattiga bor i sviktande eller konfliktdrabbade stater. För fattiga människor försvåras möjligheten att få grundläggande behov tillgodosedda och åtnjuta sina friheter och rättigheter. ~~Att tillhöra en etnisk eller religiös minoritet försvårar möjligheterna ytterligare och ökar utsattheten. Detta vittnar flera av de pågående konflikter som just nu dominerar i världen om. Att förebygga konflikter och aktivt främja fred är nödvändigt för att uppnå de globala målen. (Vi föreslår att följande överstrukna stycke flyttas ned enligt förslag nedan.) Kontroll över eller ökat tryck på mark och vattenområden med viktiga naturresurser (t.ex. konfliktmineraler och skog) är orsak till och drivkraft bakom många konflikter. Det är därtill viktigt att lyfta fram hela konflikten där länken mellan säkerhet och utveckling tydliggörs. Här kan utvecklingssamarbetet spela en viktig roll. Nationellt ägarskap och en stärkt nationell kapacitet för freds- och statsbyggande är avgörande för att uppnå långsiktiga resultat och hållbar fred och utveckling. Stabila och fredliga samhällen bidrar till långsiktig hållbarhet och stärkt motståndskraft mot konflikter och kriser, vilket i sin tur även kan minska effekterna av humanitära kriser.~~

Orsakerna bakom konflikter skiljer sig åt men kan röra t.ex. trosuppfattning, markägande, fördelningen av intäkter från eller tillgång till naturresurser (t.ex. konfliktmineraler och skog), brott mot mänskliga rättigheter eller social ojämlikhet och ojämna tillgång till samhällsservice. Kontroll över eller ökat tryck på mark- och vattenområden med viktiga naturresurser (t.ex. konfliktmineraler och skog) är orsak till och drivkraft bakom många konflikter. Det är därtill viktigt att lyfta fram hela konflikten där länken mellan säkerhet och utveckling tydliggörs. Här kan utvecklingssamarbetet spela en viktig roll. Nationellt ägarskap och en stärkt nationell kapacitet för freds- och statsbyggande

är avgörande för att uppnå långsiktiga resultat och hållbar fred och utveckling.

När ett samhälle väl hamnat i en konflikt- eller våldsspiral är det svårt att ta sig ur denna. Fyra av tio postkonfliktländer återfaller i konflikt inom tio år. Idag ser vi också en utveckling i världen med en ökande internationalisering av inomstatliga konflikter, våldsbejakande extremism och terrorism vilket på sikt kan försvåra fredsprocesser. I postkonfliktsituationer är därför återgång till väpnad konflikt kanske det allvarigaste hindret för fattigdomsbekämpning och utveckling. Det är därför viktigt att i fredsprocesser ta sig an grundläggande strukturella orsaker till konfliktens ursprung, prioritera konfliktförebyggande arbete samt att freds- och försoningsprocesser är inkluderande, liksom att grundorsakerna till terrorism hanteras. Insatser för att främja produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor är av särskild vikt i postkonfliktsituationer, för att förbättra utsatta människors levnadsvillkor och motverka återfall i konflikt. Kulturen och kulturella aktiviteter kan bidra till försoning och återuppbyggnad i konflikt- eller postkonfliktsituationer. *(Vi har föreslagit att följande överstruken stycke flyttas upp enligt ovan.)* ~~Orsakerna bakom konflikter skiljer sig åt men kan röra t.ex. trosuppfattning, markägande, fördelningen av intäkter från eller tillgång till naturresurser (t.ex. konfliktmineraler och skog), brott mot mänskliga rättigheter eller social ojämlikhet och ojämn tillgång till samhällsservice.~~

Att verka för fredliga och inkluderande samhällen är ett prioriterat område för Sverige, med tonvikt på en inkluderande politik, uppbyggnaden av rättsstater, mänsklig säkerhet och rättvisa, grundläggande samhällstjänster och ekonomiska grundvalar. Detta är också grunderna för *New Deal for Fragile and Conflict Affected States*. Stärkt kapacitet hos lokala och nationella institutioner ska prioriteras. Inkluderande processer för freds- och statsbyggande med deltagande av också civilsamhället och diasporagrupper är centralt. En välfungerande DDR-process (demobilisering, avväpning och återintegrering) som kompletteras med upprättelse, rättvisa och sanning till konfliktens offer utgör en förutsättning för minskat våld och en gynnsam utveckling av fredliga samhällen. Även stöd för demokratisk kontroll och översyn av säkerhetssektorn, säkerhetssektorreform (SSR), är en viktig komponent för att minska sårbarheten för väpnad konflikt och återfall i konflikt. Människors långsiktiga trygghet grundar sig på att säkerhetssektorn fungerar. Militär eller polis som brukar våld, hot eller på andra sätt utnyttjar sin maktställning mot befolkningen är en grund till otrygghet och ett hot mot demokrati och rättssäkerhet och fred.

~~Våld är den yttersta formen av förtryck, och~~ Konflikt- och postkonfliktsituationer präglas ofta av våld och övergrepp mot civila. I dessa situationer dödas fler män och pojkar ~~av direkt våld~~ medan kvinnor och flickor är mer utsatta för konfliktrelaterat sexuellt våld och drabbas indirekt av våldet mot pojkar och män. Alla former av våld, under krig och i fredstid, påverkar både individen och samhällsutvecklingen negativt. Våldet begränsar särskilt kvinnors möjligheter att aktivt bidra till samhällets utveckling. Barns rätt till skydd från våld måste garanteras för att de ska nå sin fulla potential. Allt fler barn drabbas av krigets fasor, tvingas på flykt och växer upp i flyktingläger. Barnnäktenskap och andra skadliga sedvänjor ses öka under svåra omständigheter och möjligheten till utbildning minskar drastiskt. Barn och ungdomar med funktionsnedsättning är särskilt utsatta. En utbildning av kvalitet som omfattar både flickor och pojkar är en förutsättning för att undvika radikaliserings, främja jämställdhet och skapa hållbara samhällen.

~~Kvinnor kan som medlare och deltagare i fredsprocesser spela en avgörande roll för fredens varaktighet. Idag deltar~~ exkluderas kvinnor oftast inte i från fredsprocesser och det råder fortfarande en påtaglig brist på underrepresentation av kvinnor som medlare och förhandlare. Arbetet för

hållbar fred och säkerhet behöver ta hänsyn till hela befolkningar för att vara effektivt. När kvinnors rätt till politiskt deltagande och inflytande inte respekteras förlorar fredsavtal och fredsbyggande legitimitet, kvalitet och hållbarhet. Samhällen där kvinnor har egenmakt och är aktiva deltagare i politik, ekonomi, kultur och samhällsliv tenderar att vara mindre våldsbenägna, mer demokratiska och i större grad respektera allas mänskliga rättigheter. Att globalt öka representationen av kvinnor från konfliktdrabbade länder i fredsprocesser är därför också ett sätt att bidra till hållbar fred. Behovet av att integrera kvinnors perspektiv och flickors och kvinnors rättigheter gäller såväl i direkta fredsförhandlingar som i försoningsprocesser, bredare fredsbyggande och ansvarsutkrävande inklusive i arbetet för att motverka våldsbejakande extremism. Sverige ska verka aktivt för att stärka och synliggöra kvinnor som aktörer i fredsbyggande.

Ohållbar, illegal naturresursutvinning och olaglig handel med vilda djur och växter finansierar ofta vapeninköp och kriminell verksamhet, vilket bidrar till ökat våld och krigföring. Spridningen av och tillgången på vapen kan bidra till en vålds- och vapenkultur som lever kvar efter en konflikts slut. Detta har direkt negativ inverkan på nivåer av våld som utförs av och mot pojkar och män, och mot kvinnor och flickor inklusive genom våld i nära relationer även i hemmet. Insatser mot spridning av små och lätta vapen, inbegripet och genomförande av FN:s handelsprogram mot illegal handel med små och lätta vapen samt FN:s vapenhandelsföredraget, ska prioriteras. Därutöver är liksom insatser inom minhantering, inklusive klusterammunition och andra explosiva lämningar, är av stor vikt för att främja fredligare samhällen. Arbetet med vapenkontroll och nedrustning ska genomföras med ett integrerat jämställdhetsperspektiv som synliggör och motverkar kopplingarna mellan normer om väpnat våld och maskulinitet, samt mellan vapenspridning och könsrelaterat våld mot kvinnor."

~~De senaste åren har konflikter, klimatförändringar och ökad radikalisering påverkat kvinnors och flickors situation än mer negativt. Normer och värderingar hindrar kvinnor och flickor från att åtnjuta de mänskliga rättigheterna. Det leder till våld, inklusive könsrelaterat våld, samt avsaknaden av ekonomisk egenmakt och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Kvinnors ökade deltagande i fredsprocesser är viktigt för att motverka våldsbejakande extremism och ett mer effektivt arbete inom såväl policyskapande som genomförande."~~

Stockholm 1 juli 2016

Malin Nilsson
Generalsekreterare
Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF)